

UJVIDÉKI NAPLÓ

TÁRSADALMI ÉS A VÁROSI KÖZÜGYEKET SZOLGÁLÓ LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
II. Rákóczi Ferenc-út 35. szám
I-ső emelet és Szövetkezeti
Könyvnyomda. Telefonsz. 371.

Felelős szerkesztő: CSERNVEI MÓR

Megjelenik minden vasárnap.
A lap előfizetési ára: egész
évre 10 korona, fél évre 5 ko-
rona. Egyes szám ára 12 fillér

A magyar föld megtartása életbiztosítással.

Irta: dr. Kalmár Antal.

Aki a föld — az az ország, s minthogy ez az igazság megdöntenetlen: Magyarország földjét azoknak kell bérni, akik mint kisbirtokosok, kisgazdák vagy népiesen szólva mint kismagyar parasztok végzik nagy munkájukat a magyar nemzeti állam fenntartásában. A magyar föld azonban már régen védelemért könyörgő a magyarság számára. Ezer esztendője, hogy elfoglaltuk, tatártól-töröktől megvédelmeztük, most pedig félni kell, hogy a magyar föld nem lesz a magyaré!

Mert két irtozatos ellensége van a magyar paraszt magyar földjének. Az egyik az országban merföldre elhuzódó tengersok látfiumum, — a másik a kisbirtokos földjének szörnyű megterheltsége. Amott a nagybirtokos — emitt a licitáció, a dob veszi el a kisgazdától a földet. Mi már régen hirdetjük, hogy a látfiumumokat át kell alakítani kisparaszt birtokokká, — ámde míg a földmegosztásnak ez a boldog korszaka — hisszük — a háború után elérkezik: addig legalább is a meglévő földjét kell a kismagyaroknak megtartani.

A tehermentes földet könnyű megtartani, de hogyan tartható meg az adósságtól agyonterhelt föld? Megtartatót úgy, hogy a föld megszabaduljon az adósságtól. Nos és miképpen szabadulhat meg? Akképpen szabadulhat meg, ha biztosítjuk. A földet? Igen magát a földet. Hogyan, hát lehet a földet is biztosítani? Hiszen eddig tudunk élet-, tűz-, jégkár-, baleset- és másféle biztosításokról, de földbiztosításról szó ami szó: eddig még nem hallottunk. Pedig van már ilyen is, s van már olyan biztosító intézet, ahol az adósságok ellen éppen úgy lehet biztosítani a földet, mint tűz ellen az épületet.

Ámde mi ennek a módja, s mik azok az eszközök, amikkel a megszerzett ingatlanok a kisgazdák és családjaik számára megtarthatók földbiztosítás útján, s ami fő: adósságmentesen tartható meg. Elmondjuk mindezt szép hegedűszóban.

Ha a kisparasztgazda már nagyon el van adósodva, háza, földje agyontáblázva, akkor már földdecskéje évi jövedelméből nemhogy a földet bírni törleszteni, de többnyire még a kamatokra se igen futja már. Egy darabig még küzd az adósság hullámaival, egy-egy új esztendő még kiségti, de bármely szük-

esztendő, vagy véletlenül bekövetkezett elemi csapás a kisgazdát egyszerre a jégre viheti. Elmerül az adósságok örvényébe, megkezdődnek ellene a perlések, a végrehajtók, a költséges fiskáliskodások és egyszerre csak azon veszi észre magát, hogy kiráhtották talpa alul a gyékényt. eluzott a ősi föld, s családjával együtt földönfutó lesz. Hátra van még Amerika, hogy többé viszont sohase láthassa hazáját. Az eképpen tönkrement magyar paraszt egyszerre tehát nemcsak családi tűzhelyt, földet és házat, de egyuttal hazát is veszti.

Már most ennek a szörnyű állapotnak mind elejét veheti a biztosítás. Biztosítás akképpen, hogy a kisgazda betáblázott adósságait átveszi a biztosító társaság, úgy a tőketörlesztésről, valamint az évi kamatfizetésről a kisgazda helyett a biztosító társaság fog gondoskodni. Ez azonban a rosszabbik eset: a jobbik eset az, amikor a biztosító társaság kifizeti a kisgazda adósságát úgy, hogy a kisgazda ezután a biztosító társaságnak tartozik. Ámde miképpen tartozik? Tartozik úgy, hogy nem fizet neki se tőkét se kamatot. Nő ez elég ördögös mesterség, de hát hogyan lehet ez? Hiszen talán a biztosító társaságok sem estek a fejük ággyára, s ők is csak tudják azt, hogy mi az a kétszer kető?

Persze hogy tudják és mivel a biztosító társaságunk áldásos célja a biztosítás; nem is követelnék mást a kisgazdától csak azt, hogy az adósságok átvállalása fejében a kisgazda biztosítsa az életét. Az életbiztosítási díjat a kisgazda fizeti, de ennek fejében megszabadul adósságainak összes nyomasztó terhelőtől, megszabadul a tőke és kamatfizetés terhei alul, s gondtalanul gazdálkodik a földjén úgy és akképpen, mintha egy fillér adóssága sem volna.

Igaz ugyan, hogy a biztosítási föltétel vagy az elhalálozás esetén az életbiztosítási összeg a biztosító társaságé lesz, de az is igaz, hogy ezekben az esetekben a kisgazda földje is megszabadul az összes rajta levő adósságtól s az ingatlanok a hátramaradt család tőkeletes tehermentességgel kapja meg.

Ime a föld megbiztosítása a kisgazda családja részére. A föld adósságmentesen megmarad a kisgazda és családja birtokában s azt amivel cikkünket keztek, hogy aki a föld ez az ország, a magyarságnak azt a megmentését valóra váltva találjuk meg a biztosító társaság áldásos intézményében.

Az Országos Elemikár és Életbiztosító Részvénytársaság, amely most van alakulóban, az ország ezen véleményében megindítva azt a szervezkedést, amely az életbiztosítással kapcsolatban a kisgazdát először megszabadítja az adósságaitól, és másodsor megtartja a maga és családja számára apáinak azt a földjét, amelyet vérével annyiszor megáztatott, könnyeivel annyiszor megöntözött, s amely most a háború halalos napjaiban különösen szolgálhatja az életet.

A járványok ritmusa.

Az orvostudománynak nem merül ki az egész működése abban, hogy a megjelent betegségeket meggyógyítsa; sokkal nagyobb munkát végez az irányban, hogy azokat megelőzze. Azt mondhatnánk, hogy manapság sokkal több orvostudós foglalkozik annak tanulmányozásával, milyen ideális körülmények között lehetne a betegségek kitörését megakadályozni, mint avval, hogy a már megjelent betegség gyógyulási föltételeit javítsa.

Az egész művelt világ meg van győződve, hogy a betegségek ezen okainak tanulmányozása, ami oly sok fontos fölfedezéssel járt, hozta magával, hogy számos járvány megszűnt vagy gyengülébe van. Az általános egészségügyi redszabályok, a vizelés, fertőtlenítés, táplálkozás, lakásvizonyok stb. javulása — ezek azok a tényezők, melyeknek a népek egészségi állapotára való jótékony hatását nem lehet tagadni. A nagy himlőjárványok már csak a történelem; a kolera már csak helyileg üti fel néha a fejét: a tifusznak csak itt-ott gyullad fel egy-egy tüzfészke; a diftéria 1892. óta — noha a szérumát csak 1894-ben találták föl, — folytonos visszaesésben van; sőt a tüdőgyuladatok sem oly számosak az évszakkfordulóknak, mint régebben. Idősebb orvosok határozottan állítják, hogy az utolsó évtizedek folyamán a tüdővész is enyhébb betegség lett, noha egyes esetekben még mindig nagyon pusztító lehet. A szifilisz határozottan nagyon vesztett az erőszakosságából s a most elől orvosok már nem igen látnak olyan eseteket: szifilisz által teljesen szétromsolt koponyacsontokat, mikor az agyvelő szabadon látszik, teljesen kimarodott száj-, orr- és szemüregeket, amilyenek a híres Bruy-féle atlaszban a múlt század ötvenes éveiben mint

gyakori esetek vannak lerajzolva.

Visszont más betegségeknek a hevessége és mérgeessége kétség-telenül fokozódott. A gonorrhoea a mai tökéletesebb gyógykezelési módok mellett is pusztítóbb lett, gyakran lépnek fel nyomában halalos végű komplikációk. Az influenza is oly erővel lép föl néha, hogy több áldozatot kíván, mint egy-egy kisebb kolerajárvány.

Vajjon mi lehet az oka ezen járványos betegségek ritmikus erő-változásainak? Talán valami olyan törvényszerűség, amilyet Pflüger, a híres életbuvár állapított meg az élő világ erőinél: „Minden mozgás magában hordja megszűnésének a feltételeit.” Bizonyára ennek a törvénynek vannak alávetve a járványok is. Minden, ami túlteng, önmagának ássa meg a sírját. A járványoknál, ahol ellenséges sejtek (baktériumok) mint kóbor cigánykavarranok harcolnak a szervezet séjtjei ellen, végül is kiirtják azokat a szervezeteket, melyek nem tudnak nekik ellenállni s felőre úgy olyan nemzedék, mely győztes marad velük szemben. A kolera, sarlach stb. kimulnak, ha az összes irántuk fogékony egyének megkapták a bajt és vagy elpusztultak belé vagy kiállván, ellenében immunitás lettek. Végül tehát csak olyan egyének vannak már, akik nem fogékonyak a betegség iránt s ezen a sziklán megtörnek a járványok hullámai. A természet tehát magától működésbe hozott egy misztikusnak látszó szabályozódat, mely szilárd kézzel fekéz meg minden, a harmóniát megbontani akaró mozgást. Gottstein a főképvisezője annak a gondolatnak, hogy a baktériumok hihalnak, amint nem állanak többé rendelkezésükre táptalaj szolgáló egyének. És Siemens Werner, a lángelméjű elektrotechnikus volt az apja annak a másik gondolatnak, hogy életünknek mikroszkópi ellenségei is akadnak a maguk körében megfelelő ellenfelekre, amelyekkel való küzdelemben alul maradhatunk.

Befej kov.

Világításhoz, gépek
hajtásához és fő-
zéshez használjunk

Villamos áramot.

Közelebbi felvilágosi-
tással és díjtalan költsé-
gvetéssel szolgál az
Ujvidéki Villamossá-
gi Részvénytársaság

Ujvidéki séták.

A beállott sötéttségben lágra nyitlak szemünk és látunk. Látjuk a nyomort, melyet a világosságban észre sem vettünk volna. El kellett jönnie ennek a kornak, hogy bevilágíthassunk oda, ahol az élet legsötétebb. Nem láthatunk volna, ha egyenlően sötétek lettek volna hajlékaink. De ha amott a szegénység tanyáján ugyanolyan világítást gyújtunk, mint most a mi hajlékunkban lehetséges, akkor ott mégis sokkal sötétebb van, mint nálunk, mert ott a hideg köde, a nyomor büzhödi légköre sötétebb teszi. Ujvidék polgársága hamarosan eloszlatja a nyomor ködét, ottal-mába vette a város szegényeit.

Híába a sötétben mégis jobban lehet elgondolkodni a világ sorján!

A napfénybe nézni nem lehet, mert megvakít, a csillár fénye káprázlat. Az egyszerű otthoni fény, világossága a legjobb.

Ottinunkba szorultunk. Töb- bet élünk a családdal és a család- nak. Ugye bár jó szolgálatot tesz a sötétség? Igaz a tolvaj- joknak is, de nyugodtak lehetünk, mert a mi derék rendőrségünk elől nem menekülhetnek, majd elcsípi őket.

A tej drágulásának okát kutat- tam. Kénytelen vagyok el- ismerni, hogy a tej drágulását az etető anyag drágasága okozza. Egy kéve kukoricaszár 70 fillér, 6 kéve kell egy tehénnek egy napra, az 4 korona 20 fillér és 2 korona korpa. Legjobb esetben 7 l. tejet ad, aminek értéke, mint tejtermelőnél 4-20 K, tehát naponként ráfizet 2 K-t. Igen, ha önálló gazdasága van, akkor kevesebbe kerül. Minden- ből csak az tűnik ki, hogy a gazdálkodó minden termékét jól értékesítheti, de az aki egy-két tehenet tart, hogy a tejet érté- kesíthesse alaposan ráfizet. Egy tényleg igazam van, bizonyítom a következőkkel. Heten Ujvidé- ken 400 kg. szénát 240 koronáért adtak el. Egy ököly: borjut 259 koronáért. Minden pénz a gazdálkodóhoz kerül.

Itt nincs árdágitás, de ha a kereskedő valamivel drágábban adja árját, mint azelőtt, akkor azonnal följárjuk. Pedig igaz- ságtalannul, mert a kereskedőtől az állam, a társadalom sokkal többet követel, mint a földmives- től. Sok kiadása van: a személy- zete drágább, adója több, ház- bére, megélhetése drágább, tehát neki is kell kárpótlást szereznie. Miért vásároljuk az ujvidéki piacra hozott drága baromlit? Egy-két, tán 3 napi bajkóttal elérjük azt, hogy ott is világ- ság dereng majd. Mennyi sok előnyt, hasznot teremtett a söté- téség!

Magam is sok nyomortanyát jártam be. Hivatalnokokat, "ura- kat" látogattam meg. A kis szék- en egy 6 éves fiucska ül. Vakar a palatáblán. — Ur ir, n. — Ugy- riam — mondja a apa — a hi- vatalban ir, otthon ir.

Ri szegény, mert a cifra nyo- morúság, a legszánandóbb itt tanvázik.

N. házoló a temerini ország- ton hazafelé bandakul a nagy hóban. Sem kocsi, sem vonat nem közlekedik. A szánokat sem tudták hirtelen előszedni és jó- kába helyezni. Nehen csuszik ide-oda a nagy batyuval. B. ujvidéki gazdálkodó, nehéz pénztárcával, bottal a kezé- ben a házoló után siet. Együtt mennek. Mindketten Temerinben voltak. B. eladta jószágát, a ház- zalonak rossz vásárja volt, alig adott el valamit és így nehezen cipelte holmiját.

— B. bácsi jó borralózt íze- tek, ha elviszi a batyumat a Vaskapuig — szól N.

— Nem vagyok én senki ba- tyuhordozója, cipeli mindenki a magát.

Szótlanul ballagnak egymás- mellett, végre meg szólal N.

— Tudom, hogy magának sok pénze van. A kamrája telve mindennel, de én szegény nagy- családu ember ezzel a portékával nem etethetem családomat. Ad- jon kölcsön husz koronát, amíg ki nem fizetem maradjon maga- nál a portéka, azonkívül minden napra 20 fillér fizetek interesse.

B. beleegyezik, átveszi a zá- logot, cipeli a rossz uton, a ver- ték gyöngyözik a honlótak. Mikor a temerintui villamos megállóhoz érnek, hirtelen meg- szólal a házoló:

— Meggondoltam a dolgot, nem kell a kölcsön, tessék itt van vissza és nehogy smucignak mondjon az egy napi interest megfizetem.

Átveszi a portékát és a husz filléréssel otthagya az ámuló parasztot, elváltat az éppen in- duló villamossal.

Hogy áll a béke?

Erre nézve eltérők a vélemény- gek:

Az orvos azt mondja: A béke ügyében súlyos komplikációk állnak be.

A szingizgató: Még csak a próbánál tartunk.

A napidjas: Most fogalmazzák. Később kerül a kiadóba.

A bankár: Elisikádt.

A meteorologus: Befagyott.

A kofa: Drága lesz az lelkem.

Ügyvéd: Perujtást kérünk.

Patikus: Hol a receptje?

Bíró: Csak teljes ílés dönt- het.

Pap: A leányzó nem hal meg, csak alszik.

A hatóság: Van-e rá preced- ens?

Kritikus: Valahol a stylusban a hiba.

Egy ur: Majd kiűnik, miért esszük meg a békát.

Zsurhólgó: Sok beszédnek sok az alja.

Egy vidéki ujság: Óva inti Angliát.

A költő: Tölem ne várjon senki dal.

A levélhírdő: Nem lehet azt csak egy beoltni.

A cipész: Nincs bőr — az antout képén.

A kalapos: Nehéz azt tető alá hozni.

A vadász: Maustot!

A kávéházi alak: Nem tűrom tovább ezt az állapotot.

A katona: Előre!

HIREK

Grzywinski Szaniszló altábor- nagy péterváradí várparancs- nok távozása. A háboru egész ideje alatt nemes szívét, gondos- ságot tanult megismerni. Mert ő irányított, buzdított állandóan. A polgárság és katonaság közötti együttműködést, a megértést fej- lesztette és föntartotta. Ujvidék háborus történetében aranybetűk- kel ékeskedik az altábornagy ur ténykedése és ezért fajlajuk ta- vozását. Magasabb beosztást nyer. Utóda Rudholzer Károly vezérőrnagy már átvette a pa- rancsnokságot, kinek katonai ére- nyei, melyeket a polgártól el- választani nem lehet, elég bizo- síték arra, hogy az új parancs- nok kiváló elődjének nyomdokait követni fogja.

Kitüntetett ujvidéki posta- főltst. A király Ferenc Károly ujvidéki postafőltst, a belgrádi posta érdemes vezetőjét, Mierha Lambert malomkőgyári igazgató vejét a vitézségi érem szolgá- tus viselődni koronás arany érdem- keresztel tüntette ki. A királyi kegynek jól megérdemelt meg- nyilatkozása a legszelebb kör- ben is örömet kellett.

Egy érdemes tanított ünge- peltetése. Fizély Julia, az állami polgári leányiskola érdemes és kitűnő tanárője, 35 évi szolgál- tata után e tanévben nyugalomba vonulván, az iskola tanfelügye- le az íranta éremt kiváló tsztele- nek és nagyrabecsilésének ki- fejezése gyánant f. év március hó 24-én bucsünnapéyl kíván rendezni, amit a tesüflet a neve- zett tanánó volt tanítványaival ezton közöl. — Köztudomásu, mennyi szeretettel és hálával viseltetnek a volt növendékek a kedves Juliska néni iránt, azért, ha esetleg az ünnepeyre való méltó képviseltetésüket előzet- sen is megbeszélni óhajtják, az igazgatóság szivesen látja az ér- deklődőket f. év márc. 4-én — vasárnap — d. e. 10 órakor az intézet könyvtárhelyiségében tar- tandó bizalmas értekezleten.

Gyász. Mint részvétellel értesü- lünk az ujvidéki m. kir. csendőrszárny parancsnokát, Edvi Ilés őrnagyot súlyos csapás érte. Atyja, Ferenc köveskák (szalmegyve) földbirtokos életének 76. évében meghalt. Az őreg ur általános köztisztelelnek örvendett. Csen- desen elszenderült, mint amilyen csendes, rajtalan volt földi élete. Az egyetlen gyermekét, Ilés őrnagyot vigasztalja az a tudat, hogy mint fia a gyermeki szerete- nek nagyon sokszor fényes tanúlelt adta és mindig azon volt, hogy a jó atyát banat ne érje. Megható részvétellel va- gyunk a gyászoló család iránt.

Kenyérjegy-csaló. Mikor ösz- szeállnak a keuyér-, zsír- vagy más eljegyzésnél azok a leghan- gosabbak, kik hamiságban bírik a fejüket. S ha ilyen némbert a rendőz becsületre tanít, akkor az össz- szenteket fölvonultatja. Lebanov Józsefne is ilyen lár- másan szokta "jogait" követelni három gyermeke számára, kik nincsenek az ő háztartásában. Kapott négy személyre szóló kenyérjegyet. Ezen kihágást a rendőség megbüntette 10 napi elzárrással és 200 K-val sújtotta.

Meghalt. Szeretett jó Bertl, Gótz! Bertalan hadnagy is elköl- tözött fölünk. Derék, kedves ember volt, kit mindannyian szeretünk. Szegény bánatos szü- leit, gyászoló rokonságot, igen sok barátját csak azzal vigasz- talhatjuk, hogy bánatukban osz- tozkodunk és emlékét örökre megőrizzük.

Előléptetés. Schlesinger Jaqu. est az ujvidéki katonai cenzura. hoz beosztott hadnagyot főhad- naggyá. Kreitler Jenő honvédszá- lósi hadnaggyá nevezte ki a király.

A takaréktüzhelyek vízmele- gitőnek beszoállítás. Febr. 15-én járt le a takaréktüzhelyek- ben levő vízmelegítők határideje, azon tul már minden járás tera- letén egy-egy átveleli bizottság fogja átvenni a vízmelegítőket. Nélkülözhetetleneg címén az át- veleli bizottságok a vízmelegítők beszoállítására alól felmentést nem adhatnak. A takaréktü- helyekben levő vízmelegítők tulaj- donosai a beszoállítás idejérel és helyérel értesítést kapnak. Késedelem nélkül kell törtennie a beszoállításnak annál is inkább, mert a tüzhelyek száma alapján az átveleli bizottságok szigoruan ellenőrzik, hogy min- denki beszoállítására vízmele- gitőt. Oly beszoállításra köte- lezeteknek, akik az átveleli bi- zottság előtt igazolják, hogy beszoalgitandó vízmelegítőiket a pótlást már idejékoran meg- rendelték, kjvételesen két héttel nem hosszabb határidő engedé- lyezhető avéglől, hogy vízmele- gitőiket kicserélhessenek illetleg beszoalgitathassák. A vízmele- gitők a Fénközpont fémbevaltoí- nál bármikor beválthatók.

A magyar föld megtartása- életbiztosítással. Egy új bizo- sítótársaság, az „Országos Ele- mltárés Életbiztosító Részvény- társaság" van megalakulóban a fővárosban 3 millió korona alap- tókével. A társaság működési körébe veszi ugy az elemkint, mint az életbiztosítást, de ezeken a normális biztosítási dolgokon kívül egy rendkívül érdekes bi- ztosítási novumot is hoz be a magyar közgazdasági életbe, amely nem kisebb feladatot tűz maga elé, mint annak a meg- oldása, hogy a magyar nép számára miként lehessen az adósságokkal megterhelt földet megtartani életbiztosítási alapon? Megtartani ugy, hogy az eladó- sodott kismagyar megszabadul- jon ne csak a földjét terhelő kamatfizetés kötelezettség alól, de magától az adóssági tökédtől is, életbiztosítás révén a föld tehermentesen tartódjek meg a kismagyar és családja számára. Nem egyébb ez, mint a magyar föld egyik legfőbb szociális problémájának a megoldása, amely- nek nemzetboldogító eredménye ugy hangzik, mint egy új messi- asi jelszó: adósságmentes föld!

Kürthy báró és a Csongrád- megyei Molnárszövetség. Az Orsz. Molnárszövetségnek csong- rádmegei szakosztályai, amely tudvalevőleg vasárnap alakult meg, megalakulásáról táviratban értesítette a miniszterelnökséget, kereskedelemügyi miniszert, va- lamint az Országos Közéletme- zési Hivatalt. A táviratra vá- laszolt Kürthy báró az Országos Közéletmezési Hivatali elnöke és

ertesítette a szabosztályt, hogy a megalakulást örömmel veszi tudomásul és reméli, hogy a szövetségnek ez az új szabosztálya üdvös működést fog kifejezni a magyar közlelmzés ellátása körül.

Kihágások: Csanbor György-né kétszer tolatkodott hat személyi családjá érdekében cukor-eljegyzéshez, ami őt nem illette. Két napi elzárás és 40 koronával büntették. — Gyászti Ferencné szintén hasonló kihágást követett el, amiért ugyanolyan büntetésben részesült. — Jovánovics Radóné 30 kg. kukoricát adott el maximális áron felül. 20 K pénzbüntetéssel sújtották. — Babot akartak Karlóczára vinni Ivkovics Dusáné és Petrovics Lázárné. Ezért egyenként 20 K büntetést szabtak rájuk.

R. t. és t. j. városi tej. Az Országos Közlelmzési Hivatal előnéve ertesítette a törvényhatóságokat hogy egy a vidéki, mint a városi lakosság tejellátásának biztosítása érdekében a tejárak egységes és országos rendezését elkerülhetetlenül szükségesnek tartja. Evégből utasítani szándékozik a törvényhatóságokat, hogy a tervébe vett alábbi árak figyelembevételével a tej legmagasabb árát a törvényhatóság területére záros határidőn belül állapítsák meg. A tejárak a következő mérték szerint állapíthatóak meg: 1. A teljes tej ára a kásokéban vagy a termelőlét átvéve: nagyban literenként ötven fillér. 2. Rendezett tanácsú városokban átvéve: a) a termelő és a kereskedő közötti viszonylatban literenként ötvenkét fillér, b) a kereskedő és a fogyasztó közötti viszonylatban literenként ötvennyolc fillér. 3. Törvényhatósági városokban átvéve: a) termelő és a kereskedő közti viszonylatban literenként ötvenhat fillér, b) a kereskedő és a fogyasztó közötti viszonylatban literenként hatvankét fillér, paiajektj hetven fillér. Báró Kürthy ezután tájékoztul a budapesti árakat közli, majd felhívja a törvényhatóságokat, hogy az árakra vonatkozó és megfelelő megokolt észrevételeiket február közepéig terjesztésük föl. Eddig azt hittük, hogy csak a r. t. és a t. j. városok közjözi állásuk között van különbség, most pedig kiténik, hogy a tejet is ilyen közjözi distinkció szerint osztályozzák. Természetesen a tejen követni fogják majd a teheneke, később pedig a lovak a baromfiak stb. Így azután beláthatatlan perpatvarokra lesz kihatás, mert pl. a t. j. városi tehenekek derogál majd egy r. t. városi tehennél egy jászolból enni, amikor ő egy rangfokozattal feljebb van. Hová fog még ez vezetni?

Lopás és orgazdaság. Ketten, a cigánytanyából származó egyén, Baracon látták a sátoros hajlékukon keresztül szürdő eget és itt, mint sok más cigány loptak és orgazdaságot műveltek. Nikolics Milka (Cuca) és társa Nikolics Péter Teofánovics Janostól 1004 korona középszézt loptak. Cuca a pénz ellopota és két más cigánynak adta, kikről kiderült, hogy katonaszökevények. A két cigány, Nikolics Branko és Bosko megosztózkodtak a pénzen. 14

napi fogházra ítélték Cucát, a másik kettő fölött pedig a katonai bíróság ítélték. A lopott pénz nagyrésze megtérült. Cuca elítélése, ügyesség pedig súlyosbítás miatt felebbezett.

A közösgl seríshizlatás új módja. Igen érdekesen oldotta meg a közösgl seríshizlatás módját Schwerte német város. A tanács ugyanis elhatározta, hogy a városi lakosság számára 200 darab sertést fog hízlatni, mint-hogy azonban a város seríshizlatóval nem rendelkezik és a tanács a kockázatot sem akarta viselni, a város számára vásárolt 200 darab sertést kisebb tételekben kiadta a városi lakosság-nak hízlatásra még pedig oly kikötéssel, hogy mindenki az átadott sertések beszerzési árát a városnak megfizetni tartozik, a felhízlat sertéseket azonban másnak, mint a városnak eladni nem szabad. A város kötelezte magát arra, hogy minden pár sertést felhízlatására öt méter-mázsák takarmányt bocsát maximális áron a hízlató rendelkezésére, viszont a város arra vállalt kötelezettséget, hogy a hízlat sertést a megállapított maximális áron vásárolja vissza súly szerint a hízlatóktól. Minden olyan sertés után, amelynek súlya a 105 kilogrammot meghaladja, a város 10—15 prémiumpot biztosított a hízlatóknak.

A szőnyeglopás tettesét már ismeri a rendőrség, hamarosan hurokra kerül.

Orgazdaság. Fischler Simonné öfufutaki lakos Sztóják Istvántól átvett egy lopott pulykát, melyről tudta, hogy ez lopott jószág. Ezért az ujvidéki törvényszék 1 napi fogházra ítélté.

A lipcsei vásár. Hivatalosan jelentik, hogy az idei lipcsei vásár folyó évi március 5.-én nyílik meg. A vásárra, amelynek legfontosabb célja a különböző ipari ujdonságok bemutatása, már is nagy előkészületek történtek és a rendezőség reméli, hogy a látogatók száma tul fogja haladni a mult esztendét, mikor 30.000 kereskedő jelent meg Lipcseben. A látogatók a német kormány részéről az oda és visszautazásnál 50 %-os díjkezdvezményben részesülnek. Igazolással a lipcsei kereskedelmi és iparkamara látogatósi jeggyel szolgál. A vasúti kedvezmény február 27-től bezárólag március 16-ig érvényes. Az utlevelek az illetékes német konzulátusnál nyújtandók be láttamozás végett. A vásárra vonatkozó tájékoztatót kívánatra mindenkinek megküldi a lipcsei kereskedelmi és iparkamara.

A pamutárak átvételi árának megállapítása. Hogy a hadseregnek különböző pamutárknban való szükséglete fedezhető legyen, a kormány tudvalevőleg elrendelte, hogy a textilkereskedők a birtokukban levő pamutárakat az e célból létesített Pamutközpontra megvételre felajánlják. A Pamutközpontra a szükséges mennyiségeket megveszi és a hadseregnek, honvédségnek, illetőleg más állami hatóságoknak rendelkezésére bocsátja. Az átvétel egyszerűsége szempontjából a kormány az egyes cikkekre nézve alapárakat

állapított meg s a kereskedők bizonyos százalékok hozzászámítása mellett ezen árakon kötelese árúkat átengedni. Amennyiben az ár tekintetében a kereskedő és a Pamutközpontra között nem jönne létre megegyezés, a budapesti központi járás-bíróság dönt, melynek hatásköre azonban nem terjed ki az igazságnak megszerzésére, hanem csupán annak megállapítására, hogy az árak a rendeleti alapárak figyelembevételével számítandók-e ki. A vidéki textilkereskedőkre nézve azonban épen az a sérelmes, hogy ezek az alapárak vannak rendkívül alacsonyan megállapítva, úgy-hogy árúik átengedésénél, 20—25% terjedő veszteségeket is szenvednek. Helyzetüket még súlyosbítja az, hogy egyes, különösen ausztriai gyáros és nagykereskedő cégek, amelyek valószínűleg már várták az átvételi rendelet megjelenését, közvetlen előtte tetemes készleteket helyeztek el körülükben, hogy a veszteségeket rájuk hárítsák át. A vidéki cégek, amelyeknek árúkészlete már teljesen fogytán volt, örömmel fizettek minden árat, hogy vevőikörük szükségletét ki tudják elégíteni s csak utólag ébredtek veszteségüknek a tudatára. Noha ezek a viszonyok az intéző körök előtt sem ismeretlenek személtetőleg az orvoslás is be fog következni, a szegedi kereskedelmi és iparkamara szükségesnek látta, hogy a helyzetet egész terjedelmében feltárja a kereskedelemügyi miniszter előtt és az egész textilszakra érdekében az alapárak felemelését kérije. Különösen odairányul a kamara javaslata, hogy midőn ezt egyes kereskedők hitelt érdemlő módon tudják igazolni magasabb beszerzési árúikkal, ezek az átvétel alkalmával figyelembe vétessenek. A szegedi kamara kezdeményezésének támogatására kérte fel az összes magyar kamarákat.

Pozsony város mozi-szabályrendelete. Pozsony város törv. bizottság a vigalimi-ado-szabályzat tárgyalása alkalmával utasította a tanácsot a külön mozi-szabályzat betervezésére. A tanács most eleget tett ennek az utasításnak. A szabályrendelet minden 10.000 lakos után 1—1 mozi létesítésre ad engedélyt. Minthogy minden mozi-engedély a belügyminiszter rendelete értelmében három hónapra szól, kimondja az új szabályzat, hogy az engedély kiadása alkalmával mindég 500 koronát kell fizetni. A mozgófénykép-színházak építkezésére vonatkozó tervekkel a tanács és az építési szakbizottság bírálják felül. Tilos lesz oly filmeket bemutatni, melyek a királyt és hazafiságot, a vallás és erkölcsöt sértik. Tanköteles korban lévő gyermekek csak felhívott kíséretben loznak moziba járhatni. — Mint értesülünk, nálunk Ujvidéken is új mozi-szabályrendelet készül.

Megszorgítják a fémbeszolgáltatást! A fémbeszolgáltatás és a fémkészletek gyorsabb mobilizálása érdekében nagyfontosságú értekezlet volt a napokban a hadügyminiszteriumban, amelynek határozatai a nagyközönséget, a gyárakat, a műhelyeket stb. igen közelről érdekelheti. — Ezen az ülésen ugyanis elhatá-

rozták, hogy egy egészen rövid határidőt engedélyeznek azok számára, akik bármely okból késedelmezték a fémek beszoállításával. Ezen terminus alatt még büntetés nélkül lehet a fémeket beszoállgatni és az ellenértéket készpénzben kapja kézhez a késedelmező beváltó, ha a fémbeváltónál ezen terminuson belül fémtárgyait önként beszoállgatja. Egyuttal intézkedés történt aziránt is, hogy az országban mindenütt ellenőrző bizottságok állítsanak fel, amelyek a legmesszebbmenő jogokkal lesznek felruházva és házul-házra járva fogják ellenőrizni minden eldugott, félreeső helyen külön utasítás esetleg feljelentés adatai alapján, hogy a municiógyártás céljaira beszoállgatott-e mindenki az arra kötelezett fémkészletét. Akinél az önkéntes beszoállításra adott ezen végső terminus után, eldugott be nem szoállgatott féme bulkkanak, az nemcsak hogy semmit sem kap a fémkészletéért — mert azt ilyen esetben elkobozzák — hanem még kihágás esetleg vesztébe ütközö cselekedetéért külön meg is lesz büntetve.

Rókáné komámasszony újabb mulatságos csalafintságai kacagtatják meg a gyermekeket, a kikeh-ez pompás új állatregény szerzőjének, Benedek Eleknek képes gyermeklapja a Jó Pajtás eljut. A magyar gyermekek kedvelt lapjának legújabb, február 11-iki számába ezentűl verset irtak Abrányi Emil és Kosztolányi Dezső, cikket Schöplinn Aladár, szindarbot Tábori Kornél, regényt Szemere György. Érdekes Kis Krónika rovat, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a számot gazdag tartalmá. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedeve 3 korona, fél éve 6 korona, egész éve 12 korona. Egyes szám ára 24 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

Ad 176 szám
Kapt. 1917.

Hirdetmény.

A magánhelyiségek világítása körül is a legmesszebbmenő takarékosagra lévén szükség a 4470/1916. M. E. sz. rendelet 7. §-a alapján a magánosokat tiltottam a gáz és villanyvilágításnak este 11 óra után használatától és elrendelem, hogy addig is egy-egy háztartásban legteljebb két lángot égessenek.

Ezen szabályok megszegése kihágást képez s a fenti rendelet 8 §-a alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetni.

Ujvidék, sz. kir. város rendőrfőkapitány hivatala, 1917. február hó 20-án.

Payerle Nándor
rendőrfőkapitány.

HIRDESSZEN AZ
„UJVIDEKI NAPLO“-BAN

PROJECTOGRAPH RÉSZV.-TÁRS.

A
KAMÉLIÁS NŐLGY
Alexander Dumas regénye
4 felvonásban Főszereplő:
CLARA KIMBALL YOUNG

*Egyáltalán hány drága
kannak PALMA védőt rajja*

Jutányos árban Mit-
rovicán 50 méterm.

koksz eladó

Eladási feltételek a
kiadóban közlik. —

**National ellenőrző
pénztár**

jokarban levőt, lehetőleg bil-
lentyüs rendszerűt keresek
azonnali megvételre fűszer
üzletem részére. Írásbeli aján-
latokat „Batisfalvi” jelígre
a lap kiadójába.

Jótállás a biztos eredményért

Törvényesen
védve.

Reiter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és faj-
baronfi-tenyésztőnek nagyszerű
találmánya a 2—42

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely
emberre és háziállatokra nem ártalmas
és fölülmúl minden más irtószert.
1 doboz ára 3 K mely elegendő
körülbelül 60 patkány kiirtásához. —
Minden dobozhoz használati utasítás
van mellékelve. Ismeretlen prospek-
tus, melyben le van írva, hogy kü-
lönféle nagyságu gazdaságban hány
adag használható, kérésre ingyen
küld a PATKÁNIN gyár egyedüli
elárúsítója, a Torontáli Agrárbank
Részvénytársaság, Nagybecskereken.

TIVOLI

A
BUCSU CSÓK
dárma 4 felvonásban.

Veszünk és eladunk
Hadikölcsönt és egyéb érték-
papirokat

Hitelt nyújtunk
Árukra és bármely bank-
szerű fedezetre

Ajánlunk
prima Wiener dió és darados
kocszot

Ujvidéki Népbank r. t.
Kossuth Lajos-utca 50. szám

**SZÖVETKEZETI
KÖNYVNYOMDA**

TELEFON SZÁM 371.

Villanymozdony ál-
tal hajtott géppel, a
legújabb és legdiva-
tosabb betűkkel, ke-
retekkel, díszetések-
kel bőven berendezve

Összes könyvnyom-
dai munkákat a leg-
meszebbmenő mű-
szaki tökélyvel, a leg-
szebben, gyorsan és
tisztán végzi -----

U J V I D É K I B U Z A - T É R 2 2

UJVIDÉKI VÁROSI JÓDOSGYÓGYFÜRDŐ

ALCALICUS JÓDOS GYÓGYFORRÁS.

Modernül épült fürdőépületben jód, fangóiszap, mór,
halleini sós és tengerisósfürdők, szensavas fürdők. —
Külön férfi és női osztállyal felszerelt hidegvízgyógy-
intézet — VILLAMOS GYÓGYMÓDOK. Modernül be-
rendezett gőzfürdő és kádfürdő. Csusz, köszvény,
ischiász, idegbetegségek, mindenféle női bajok, gümös
csontbajok, vérbaj ellen. — A FÜRDŐ TÉLEN FÜT-
HETŐ SZOBÁKKAL és FOLYÓSOKKAL van ellátva.

MODERN VENDÉGSZOBÁK ÉS ÉT-TEREM. — TÉLI KURÁ-
RA KIVÁLÓAN ALKALMAS. — ÁLLANDÓ FÜRDŐORVOS:
Dr. VILT VILMOS. — KIMERÍTŐ TÁJÉKOZATÓT
KÜLD AZ IGAZGATÓSÁG. — EGÉSZ ÉVEN ÁT NYITVA.

Soffőr és gőzgépezelői
vizsgálatokra

sikeresen előkészít

Gőttl gépezőmester, Petőfi utca 98.

Kitűnő referenciák,
sok évi gyakorlat, szakmühely, saját szerzeményű szakkönyvek

Üzletáthelyezés!

A Nagy Áruház
(Párisi Nagy Áruház)
február havában
Kossuth L.-utca 43.
(Menrath palota mellett)
volt Jovicsin helyiségbe
----- költözik át. -----

Viszketegséget

rüht, sömört legbiz-
tosabban elmulasztja a
Barna zsír
Kis tégely kor. 1-60
nagy tégely kor 3—
családi adag kor. 9—
utasítással rendelhető

Dr. Flesch E.
„Korona” gyógytárából, Győr

Dr. PALÓCZ k. egészségiani
tanár, v. kórházi
specialista orvos

Bpest, IV., Károly-körút 2. sz.

sok évi orvosi specialis praxisa folytán teljes
biztonsággal, felismeri és gyógyítja ugy
férfiaknál, mint nőknél a tükör- és nemi be-
telegéseket, valamint az azokból származó
többes bajokat. Rendel. hetiköznapokon d. e.
10-12-ig, d. u. 3-5-ig. Ha személyesen le-
hetően volna megjelenni, válaszbélyeges le-
vele szivesen ad útjaitan felvilágosítást afelel,
hogy othont kurával hogyan szabaddíthat
meg gyökeresen a bajját! 1-0-20

Fehérnemű varrás!

Női-férfi- és gyermekfehérnemű-
varrást vállalok üzletemben.
Teljes kelményeket is. —
Bizonyára minden család öröm-
mel üdvözlő és iparkodik e
kedvező alkalmat felhasználni,
hogy a család minden tagjá-
nak fehérneműjét gondosan
elkészíthesse. Továbbá készí-
tek: Monogram és fehérnemű
himzést, ágytakarók, stórok
és vitreagok összeállítását,
minden kézimunka montirozá-
sát **jutányos árban** elvállalom.

Kiváló tisztelettel

Hexner Franciska

kézimunka üzlete

Kossuth Lajos-utca 43. szám.

Kitűnő halpaprikást

az már elismert tény,
csakis BRUDER IST-
VAN vendéglőjében
Fater 1. sz. a! minden
hétlőn este ehetünk.

Hirdesen az
„UJVIDÉKI NAPLÓ”-BAN